

Raadsvoorstel

Registratienummer: 20int01569

Onderwerp: Gemeentebreed integraal handhavingsbeleid

Portefeuillehouder: wethouder W.G.H. Sinderdinck

Te nemen besluit:

1. Het "Gemeentebreed integraal handhavingsbeleid Montferland 2020" vast te stellen;
2. In te stemmen met het toepassen van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) binnen alle vakdisciplines in het toezicht en handhaving in de gemeente Montferland;
3. Binnen het sociaal domein te kiezen voor concept van hoogwaardig handhaven (cirkel van naleving);
4. Kennis te nemen van de bijgevoegde notitie "Personele capaciteit BOA's" en de keuze te maken voor het daar genoemde scenario 1 / 2 / 3;
5. Instemmen met de voorgestelde wijze van communiceren over handhavingsactiviteiten.

Waarom dit voorstel?

Door het college van B&W is de wens uitgesproken om de gemeentebrede integrale visie op handhaving van de door de gemeente Montferland uitgevoerde wet- en regelgeving te actualiseren. Ter bevordering van de veiligheid en de leefbaarheid ontstaat de behoefte om meer in te zetten op integrale handhaving. Zoals veel gemeenten staat ook de gemeente Montferland voor de opgave om afstemming en coördinatie te brengen in de gemeentelijke toezicht- en handhavingstaken in het sociale domein, fysieke domein en veiligheidsdomein. Immers de reële mogelijkheid bestaat dat overtredingen betreffende het sociale domein (Participatiewet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet) hand in hand gaat met overtredingen in het fysieke domein (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht) en veiligheidsdomein (overlast en criminaliteit, Algemene Plaatselijke Verordening, Wet Basisregistratie Personen). Met als doel dat daadkrachtig optreden door onze gemeente mogelijk wordt is het nu voorliggende beleid ontwikkelt.

Wat is het effect?

Met dit handhavingsbeleid is niet beoogd om een gemeentebreed afwegingskader te creëren voor alle vakgebieden die dit beleid omvatten omdat de verschillen in wet- en regelgeving te veel uiteenlopen om dat mogelijk te maken. Desondanks zijn er een aantal kenmerken die een Montferlandse handhaver kenschetsen en die voor alle vakgebieden gelden. Deze zijn vastgelegd in de handhavingsvisie voor Montferland en het zogenoemde "dna" van de Montferlandse handhaver. Door middel van het vaststellen van dit "Gemeentebreed integraal handhavingsbeleid Montferland 2020" worden deze kenmerken voor iedere Montferlandse handhaver de leidraad.

Het bovenstaande laat onverlet, zoals al werd opgemerkt, dat ook de gemeente Montferland voor de opgave staat om afstemming en coördinatie te brengen in de gemeentelijke toezicht- en handhavingstaken in het sociale domein, fysieke domein en veiligheidsdomein. Hoe wordt deze coördinatie nu bereikt? We bereiken deze coördinatie door als handhavers elkaar te weten vinden en "oren en ogen" voor elkaar te zijn.

Handhavingsacties waarbij verschillende vakdisciplines betrokken zijn stemmen we met elkaar af in ons maandelijkse gemeentebreed integraal handhavingsoverleg. Hieraan nemen vertegenwoordigers van alle vakdisciplines deel (toezichthouders, juristen en beleidsmedewerkers).

In dit overleg worden afspraken gemaakt over welke handhavingsactie plaats vinden, wanneer deze plaats vinden en wie in dat geval de coördinerende rol zal vervullen. De coördinerende rol zal in de regel worden vervuld door een ambtenaar uit de vakdiscipline waarbinnen zich de zwaarste overtreding heeft voorgedaan.

Wat zijn de argumenten?

1. Door middel van het vaststellen van dit beleid bepalen we een gemeentebrede visie op handhaving in Montferland en de kenmerken van de Montferlandse handhaver. Dit zijn de handhavingsvisie in Montferland en het zogenoemde "dna" van de Montferlandse handhaver. Deze visie en de kenmerken dienen hiermee voor iedere Montferlandse handhaver als leidraad;
2. In 2014 is de definitieve versie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) vastgesteld. Deze is ontwikkeld in het omgevingsrecht. Toepassing van deze strategie leidt tot afgestemd en effectief bestuurs en/of strafrechtelijk handelen. Daarom is de landelijke handhavingstrategie breder toepasbaar dan alleen in het omgevingsrecht. De LHS komt voort uit de wens om organisatie en uitvoering van VTH te verbeteren en een gelijk speelveld te creëren voor wie bepaalde voorschriften gelden. Een ander doel is dat handhavers optreden op een manier dat het rechtsgevoel wordt gerespecteerd en de leefomgeving veilig, schoon en gezond blijft. De LHS geeft een kader voor het passend interveniëren bij iedere bevinding. Vandaar dat wordt voorgesteld deze strategie nu voor de gemeente Montferland binnen alle vakdisciplines te hanteren;
3. Met de vaststelling van de startnotitie gemeentebreed handhavingsbeleid heeft het college van B&W aangegeven het belangrijk te vinden om te investeren in toezicht en handhaving op het sociaal domein breed. Het voorliggende gemeentebreed handhavingsbeleid geeft de huidige stand van zaken op het gebied van toezicht en handhaving in het sociaal domein breed weer en is een eerste aanzet om dit beleid verder te ontwikkelen en hoe daar voor het sociaal domein op geïnvesteerd kan worden. Binnen het sociaal domein wordt geadviseerd om te kiezen voor concept van hoogwaardig handhaven (cirkel van naleving). Dit concept biedt aanknopingspunten om ook vanuit andere domeinen de handhaving gezamenlijk op te pakken.
4. Naast o.a. de politie handhaven gemeentelijke BOA's (domein 1: openbare ruimte) regelgeving m.b.t. leefbaarheid, veiligheid en openbare orde. In het coalitieprogramma 2018-2022 is de ambitie vastgelegd om de handhaving in de fysieke leefomgeving te intensiveren (met aankondiging nieuw integraal handhavingsbeleid). In het coalitieprogramma is ook de ambitie vastgelegd om meer capaciteit vrij te maken voor de handhaving van verkeersovertredingen. Hoewel de BOA's (nog) geen bevoegdheid hebben om op te treden tegen overschrijding van de maximale verkeersnelheid in de bebouwde kom, treden zij wel op tegen andere verkeersovertredingen zoals diverse vormen van parkeeroverlast. De VNG spant zich in om op landelijk niveau aanvullende bevoegdheden toe te kennen aan gemeentelijke BOA's. In de aanloop naar een nieuw integraal handhavingsbeleid heeft de raad besloten (amendement begrotingsraad 7/11/2019) dat het toezicht op jeugdoverlast door een particulier bedrijf (20 uur per week) per 01/01/2021 wordt beëindigd, wat een bezuiniging van structureel 36.000,-- moet opleveren. Bij motie heeft de raad besloten dat een notitie m.b.t. de personele capaciteit van de BOA's moet worden aangeboden. Door de portefeuillehouder handhaving is toegezegd dat deze gelijktijdig met het nieuwe handhavingsbeleid zal worden aangeboden aan de raad (uiterlijk juni 2020). De nu voorliggende notitie "Personele capaciteit BOA's" geeft hier invulling aan. Wij adviseren uw raad om een keuze te maken uit de in de notitie genoemde scenario's, 1 / 2 / 3;
5. Communicatie is een belangrijk middel om naleefgedrag te stimuleren. Doelgroepen moeten daarom via heldere communicatie worden geïnformeerd over het naleefgedrag dat de overheid van hen verwacht. Communicatie versterkt ook de uitwerking van handhavingsacties. Als deze zichtbaar worden gemaakt, heeft een uitgevoerde controle niet alleen een positieve invloed op het naleefgedrag van de gecontroleerde, maar ook op dat van de niet-gecontroleerden. Er gaat dan een preventieve werking vanuit.

Geloofwaardigheid is hierbij echter zeer belangrijk. De gemeente moet ook doen wat zij communiceert. Gebeurt dit niet dan gaat de effectversterkende werking snel verloren.

Er zijn diverse doelgroepen die bereikt kunnen worden door communicatie over handhaving. Te denken valt bijvoorbeeld aan burgers, ondernemers, instellingen, collega-ambtenaren en de media. Wat er zoal gecommuniceerd kan worden is bijvoorbeeld algemene informatie over handhavingsbeleid van de gemeente. Daarnaast is er natuurlijk specifieke informatie over handhavingsbeleid naar doelgroepen, vermelding van definitieve aanschrijvingen en vermelding beslissingen op bezwaarschriften en uitspraken van Rechtbank en Raad van State.

Voorgesteld wordt om de communicatie over handhaving vindt op de volgende wijze plaats te laten vinden:

- Mondeling/schriftelijk contact met de burger/ondernemer:

Naar aanleiding van een specifieke handhavingszaak kan mondeling of schriftelijk met een burger/ondernemer worden gecommuniceerd. Denk hierbij bijv. aan de inzet van mediationvaardigheden om een overtreding op te lossen, een verzonden vooraankondiging van handhavend optreden, een verzonden last onder dwangsom, de beantwoording van een telefonische vraag over een specifieke handhavingszaak. Daarnaast kan zowel mondeling als schriftelijk worden gecommuniceerd over het handhavingsbeleid in algemene zin.

- Het Montferland Journaal

In het Montferland Journaal worden alle handhavingsbeschikkingen m.b.t. de fysieke leefomgeving (last onder dwangsom/bestuursdwang) gepubliceerd. Hiervan gaat preventieve werking uit (het zgn. "naming and shaming") en het zorgt ervoor dat ook derde belanghebbenden beter op de hoogte zijn van deze beschikkingen. In het Montferland Journaal vinden met enige regelmaat publicaties plaats ten aanzien van zowel het handhavingsbeleid in het algemeen als diverse specifieke deelonderwerpen van dit handhavingsbeleid. Denk hierbij aan informatie over deze nota, handhavingsestafettes en projecten.

- De website: www.montferland.info

Van de website wordt op dezelfde wijze gebruik gemaakt als hierboven is aangegeven voor communicatie via het Montferland Journaal. Met dien verstande dat publicaties, gezien het kostenaspect, frequenter plaats kunnen vinden op de website.

Wettelijke grondslag en/of kader

Wabo, Wet VTH,WMO, Jeugdwet en Participatiewet.

Kanttekeningen/risicoparagraaf

Met de vaststelling van dit beleid wordt voldaan aan de geldende kwaliteitscriteria.

Kosten, baten en dekking

Dit beleid wordt uitgevoerd conform de in de begrotingscyclus vastgestelde budgetten uitgaande van de huidige personele capaciteit.

Participatie en communicatie

Dit beleid is opgesteld door de projectgroep "Gemeentebreed integraal handhavingsbeleid" (afvaardiging van V&H, Ontwikkeling, Sociale Zaken en Zorg) onder projectleiding van J. Broekman (Senior handhaving V&H). Na een aankondiging in het Montferland Journaal zal het vastgestelde "Integraal handhavingbeleid gemeente Montferland" ter inzage worden gelegd in het gemeentehuis en worden gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Uitvoering en evaluatie

Dit beleid zal worden uitgevoerd d.m.v. het vaststellen van een uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving en een uitvoeringsprogramma sociaal domein. Primair wordt hierbij uit gegaan van de bestaande personele capaciteit.

Didam, 14 april 2020

Burgemeester en wethouders van Montferland,

de secretaris wnd.,
drs. M.J.J. Wagener

de burgemeester,
mr. P. de Baat MPM

Bijlagen: